

**UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI CLUJ-NAPOCA
ȘCOALA DOCTORALĂ DE ȘTIINȚE ECONOMICE ȘI
GESTIUNEA AFACERILOR**

TEZĂ DE DOCTORAT

Coordonator științific

Prof. univ. dr. habil. Adela DEACONU

Doctorand:

Renata FÜLÖP (căs. VÂRVA)

**Cluj-Napoca
2025**

**UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI CLUJ-NAPOCA
ȘCOALA DOCTORALĂ DE ȘTIINȚE ECONOMICE ȘI
GESTIUNEA AFACERILOR**

**INFLUENȚA REGLEMENTĂRIILOR CONTABILE ȘI
FISCALE ASUPRA PREȚURILOR DE TRANSFER**

Coordonator științific

Prof. univ. dr. habil. Adela DEACONU

Doctorand:

Renata FÜLÖP (VÂRVA)

**Cluj-Napoca
2025**

„Îndoiala este începutul științei.”

René Descartes

ABSTRACT

Creșterea complexității economiei globale a determinat companiile multinaționale să adopte strategii fiscale și contabile avansate, dintre care prețurile de transfer joacă un rol esențial.

Acestea sunt utilizate în tranzacțiile intra-grup pentru alocarea profiturilor între jurisdicții fiscale, influențând veniturile statelor și concurența fiscală internațională. În acest context, reglementările fiscale și contabile devin instrumente critice pentru asigurarea conformității și prevenirea practicilor abuzive. Această cercetare analizează influența reglementărilor asupra practicilor de stabilire a prețurilor de transfer, integrând o abordare teoretică și empirică. Analiza teoretică evidențiază evoluția reglementărilor privind prețurile de transfer, subliniind rolul OCDE și al Uniunii Europene (UE) în standardizarea principiului valorii de piață, precum și provocările armonizării legislative. Studiul subliniază importanța măsurilor proactive, precum creșterea transparenței și consolidarea cadrului normativ, pentru combaterea manipulării prețurilor de transfer.

Pentru a identifica principalele direcții de cercetare, studiul a inclus o analiză bibliometrică realizată cu VOSviewer, evidențiind conexiunile dintre autori, frecvența termenilor și tendințele din literatura internațională. Studiul analizează factorii determinanți ai prețurilor de transfer, precum dimensiunea companiei, structura acționariatului, regimul fiscal și guvernanta corporativă, clarificând modul în care inițiativele internaționale au influențat strategiile companiilor. Rezultatele evidențiază creșterea interesului academic pentru prețurile de transfer după 2010, cu o predominanță a cercetărilor aplicative axate pe Erodarea Bazei Impozabile și a Transferului Profiturilor (BEPS) și conformarea fiscală. Analiza calitativă a arătat o tranziție a cercetărilor de la modele teoretice la studii aplicative, concentrându-se pe impactul reglementărilor fiscale internaționale asupra strategiilor corporative. Totodată, studiile recente reflectă provocările generate de lipsa armonizării fiscale și diversitatea practicilor adoptate de companii în funcție de industrie și jurisdicție.

Studiul empiric realizat în cadrul tezei de doctorat utilizează baze de date cu informații financiare ale companiilor din statele membre ale UE, alături de o analiză detaliată a cadrului

național din România. Analiza comparativă dintre statele UE și România evidențiază divergențele și convergențele dintre regimurile fiscale, impactul reglementărilor OCDE asupra conformității fiscale și provocările specifice mediului economic românesc. Analiza econometrică arată despre companiile multinaționale că sunt mai puțin predispuse la manipularea prețurilor de transfer din cauza vizibilității fiscale ridicate, în timp ce companiile cu capital străin utilizează frecvent prețurilor de transfer pentru optimizare fiscală, mai ales în România, unde controlul fiscal este mai relaxat.

Mulțumiri: Adresez mulțumiri coordonatorului științific, prof. univ. dr. Adela Deaconu, pentru sprijinul constant, îndrumarea valoroasă și expertiza sa, care au fost esențiale în parcursul meu academic. De asemenea, mulțumesc și familiei pentru susținerea necondiționată.

CUPRINS

Lista tabelelor.....	1
Lista figurilor	2
Lista abrevierilor	3
INTRODUCERE	4
DELIMITĂRI CONCEPTUALE ȘI METODOLOGICE ÎN PRACTICA PREȚURILOR DE TRANSFER	10
1.1. OBIECTIVUL ȘI METODOLOGIA CERCETĂRII.....	10
1.2. CONCEPTUL ȘI MECANISMELE PREȚURILOR DE TRANSFER.....	11
1.2.1. Definirea prețurilor de transfer: cadrul teoretic	11
1.2.2. Principii fundamentale și metode de stabilire a prețurilor de transfer	15
1.2.3. Entitățile afiliate și rolul analizei funcționale pentru prețurile de transfer	37
1.3. EVOLUȚIA ISTORICĂ A PREȚURILOR DE TRANSFER: PERSPECTIVE NAȚIONALE ȘI INTERNAȚIONALE	42
1.3.1. Istoricul prețurilor de transfer	43
1.3.2. Perspectiva internațională: Principalele schimbări și tendințe	53
1.3.3. Evoluția reglementărilor la nivel național	60
1.4. REGLEMENTĂRI LA NIVELUL UNIUNII EUROPENE: O ANALIZĂ COMPARATIVĂ PE ȚĂRI	64
1.4.1. Cadrul juridic european în domeniul prețurilor de transfer	64
1.4.2. Analiza sancțiunilor pentru neconformare.....	71
1.4.3. Reglementări și provocări în aplicarea principiului valorii de piață în România	75
1.5. CONCLUZII PRELIMINARE	77
ANALIZA LITERATURII DE SPECIALITATE PE TEMATICA PREȚURILOR DE TRANSFER.....	80
2.1. OBIECTIVELE ȘI METODOLOGIA CERCETĂRII.....	80
2.2 ANALIZA CANTITATIVĂ A AMPLORII CERCETĂRII ÎN DOMENIU.....	81
2.2.1. Analiza bibliometrică: Tendințe în cercetare	82
2.2.2. Clasificarea și analiza bibliometrică a jurnalelor de specialitate	89
2.2.3. Distribuția geografică și temporală a publicațiilor	97
2.2.3. Identificarea celor mai influente lucrări și autori influenți	104
2.3. ANALIZA CALITATIVĂ A LITERATURII.....	109

2.3.1 Impactul factorilor fiscali și al reglementărilor asupra prețurilor de transfer	114
2.3.2. Impactul performanței organizaționale și strategiilor corporative asupra prețurilor de transfer	119
2.3.3 Influența dimensiunii și structurii organizaționale asupra practicilor de prețuri de transfer	122
2.4. CONCLUZII PRELIMINARE	125
ANALIZA EMPIRICĂ A FACTORILOR DE INFLUENȚĂ ÎN PRACTICILE DE STABILIRE A PREȚURILOR DE TRANSFER: O PERSPECTIVĂ NAȚIONALĂ ȘI EUROPEANĂ	129
3.1. OBIECTIVUL ȘI METODOLOGIA CERCETĂRII	129
3.2. SINTEZA LITERATURII PRIVIND FACTORII DE INFLUENȚĂ AI TPA.....	131
3.3. SELECȚIA VARIABILELOR MODELELOR EMPIRICE, IPOTEZE DE CERCETARE ȘI MODELE DE REGRESIE	136
3.4. CONSTRUCȚIA BAZELOR DE DATE	147
3.5. ANALIZA EMPIRICĂ.....	150
3.5.1 Analize realizate la nivelul UE	150
3.5.2 Analize realizate la nivelul României	168
3.6. DISCUȚII ȘI CONCLUZII PRELIMINARE	174
3.6.1 Analize realizate la nivelul UE	174
3.6.2 Analize realizate la nivelul României	178
CONCLUZII GENERALE, CONTRIBUȚII PROPRII, LIMITE ȘI DIRECȚII VIITOARE DE CERCETARE.....	182
CONCLUZII GENERALE.....	182
CONTRIBUȚII PROPRII.....	185
LIMITELE CERCETĂRII	188
RECOMANDĂRI ȘI DIRECȚII VIITOARE DE CERCETARE	189
BIBLIOGRAFIE.....	192
ANEXE	202

INTRODUCERE

În economia globală modernă, reglementările contabile și fiscale reprezintă un pilon fundamental în stabilirea unor practici echitabile privind prețurile de transfer (PT). Aceste reglementări influențează direct relațiile dintre companiile multinaționale (CPM) și autoritățile fiscale naționale, având un impact semnificativ asupra politicilor economice și a distribuției veniturilor impozabile. Pe măsură ce globalizarea a intensificat interdependențele economice, strategiile fiscale ale marilor corporații au evoluat, iar optimizarea profiturilor prin planificare fiscală internațională a devenit o practică frecventă. Printre metodele utilizate, stabilirea PT se află în centrul dezbaterilor privind echitatea fiscală, deoarece permite redistribuirea veniturilor între jurisdicții cu niveluri diferite de impozitare.

Literatura de specialitate oferă un cadru teoretic relevant pentru analiza acestor provocări. Cercetători precum Eden (1998), Lohse și Riedel (2013) sau De Simone (2016) au evidențiat modul în care PT sunt utilizate de CPM pentru a optimiza sarcina fiscală. De asemenea, Clausing (2003) a analizat impactul acestor practici asupra fluxurilor de venituri între state, demonstrând riscurile asociate relocării artificiale a profiturilor. Într-un context mai recent, Avi-Yonah și Clausing (2019) au propus soluții inovatoare pentru reformarea sistemului de impozitare a CPM, sugerând utilizarea unor criterii obiective, precum vânzările, forța de muncă și activele deținute, pentru o distribuție mai echitabilă a veniturilor fiscale. În același timp, intervențiile autorităților fiscale și reglementările internaționale, precum cele elaborate de OCDE (2022), au un rol determinant în limitarea abuzurilor fiscale și promovarea transparenței financiare. Anggraeni și Lutfillah (2019) subliniază importanța raportării standardizate, considerând că transparența și conformitatea cu reglementările internaționale sunt esențiale pentru prevenirea practicilor fiscale agresive.

Pornind de la aceste considerente, această lucrare examinează reglementările actuale și modul în care schimbările acestora pot răspunde provocărilor noi, având în vedere diversitatea și complexitatea rețelelor corporative internaționale.

Scopul acestei cercetări este, în primul rând, de a analiza în profunzime evoluția conceptului de PT și impactul acestuia asupra tranzacțiilor între entități afiliate. În al doilea rând, studiul își propune să identifice factorii care influențează volumul tranzacțiilor și utilizarea PT, punând un accent special pe strategiile utilizate și implicațiile acestora. Pentru a asigura o evaluare

riguroasă, analiza se bazează pe o bază de date construită din rapoartele anuale ale companiilor listate la burse internaționale, completată cu date din platformele Bloomberg și Thomson Reuters, ceea ce permite identificarea tendințelor și practicilor emergente în acest domeniu.

Motivația cercetării derivă din intersecția dintre fenomenul globalizării și cadrul național (românesc) în continuă adaptare, având un impact major asupra strategiilor fiscale ale grupurilor multinaționale și economiilor locale. Aceasta se bazează pe dorința de a contribui la creșterea transparenței în tranzacțiile cu părți afiliate și la reducerea diferențelor dintre reglementările naționale și cele internaționale (europene). Analiza rapoartelor financiare ale companiilor listate oferă o perspectivă clară asupra modului în care factori precum structura pieței, dimensiunea companiilor sau legislația locală influențează practicile de PT. Aceste rezultate pot sprijini autoritățile în dezvoltarea unor reglementări mai eficiente și pot încuraja conformarea companiilor cu principiul valorii de piață. În plus, ele contribuie la o înțelegere mai amplă a relației dintre politicile fiscale și dinamica tranzacțiilor internaționale.

Studiul își propune, de asemenea, să completeze lipsurile din literatura de specialitate printr-o analiză comparativă între comportamentul companiilor din România și cel al companiilor din state europene. Această abordare evidențiază modul în care reglementările și politicile fiscale eficiente pot reduce utilizarea abuzivă a PT. În România, conceptul de PT este relativ nou, iar atât autoritățile fiscale, cât și mediul de afaceri continuă procesul de adaptare la standardele internaționale. Introducerea legislației și ghidurilor, precum cele emise de OCDE, a reprezentat un pas important, dar implementarea și monitorizarea rămân provocări majore. Conform studiului lui Luca și Tache (2020), România se confruntă cu o aplicare insuficientă a acestor reglementări, din cauza lipsei resurselor și a diversității abordărilor fiscale între statele membre ale UE.

Pornind de la scopul tezei de doctorat enunțat anterior, obiectivele cercetării noastre sunt:

O1: Analiza și definirea conceptuală a PT din perspective fiscală și managerială, cu accent pe tranzacțiile între părțile afiliate. Acest obiectiv evidențiază implicațiile economice și fiscale ale PT asupra performanței organizaționale și optimizării sarcinilor fiscale la nivel internațional. Analiza include explorarea principiilor teoretice fundamentale, interacțiunile dintre entitățile afiliate și impactul acestora asupra strategiilor fiscale și de management corporativ.

O2: Analiza evoluției istorice a conceptului de PT, cu concentrare specifică pe dezvoltarea principiului valorii de piață, precum și pe identificarea factorilor care au influențat cadrul normativ

internațional. Acest obiectiv urmărește să clarifice modul în care reglementările privind PT au evoluat în timp, evidențiind etapele-cheie și modificările semnificative care au determinat adoptarea unor practici fiscale internaționale mai riguroase. În plus, analiza vizează să scoată în evidență rolul pe care contextul economic global și presiunile politice l-au avut asupra dezvoltării acestui cadru normativ.

O3: Compararea și evaluarea rigurozității reglementărilor și a cerințelor de documentație privind PT între diverse jurisdicții, cu scopul de a determina impactul acestora asupra strategiilor fiscale ale CPM. Analiza include identificarea diferitelor abordări legislative și influența acestora asupra conformității fiscale.

O4: Realizarea unei analize bibliometrice pentru a identifica tendințele principale în cercetarea PT, autorii influenți, jurnalele de specialitate relevante și contribuțiile fundamentale. Scopul este de a surprinde progresul teoretic și diversitatea abordărilor din literatură.

O5: Examinarea factorilor relevanți din literatura de specialitate care influențează deciziile privind PT în CPM. Analiza integrează modele conceptuale și teorii relevante pentru a înțelege practicile curente.

O6: Construirea unei baze de date empirice pentru analiza factorilor determinanți ai tranzacțiilor cu părți afiliate în cadrul companiilor din România listate la Bursa de Valori București (BVB), utilizând rapoartele anuale ale acestora, și a companiilor din UE, prin datele obținute din platforma Bloomberg și Thomson Reuters.

O7: Realizarea unei analize comparative a factorilor determinanți ai tranzacțiilor cu părți afiliate în UE și în România, printr-o abordare empirică bazată pe baza de date creată. Studiul identifică dinamica și practice de stabilire a PT la nivel național și la nivelul UE.

Credem că prin realizarea acestor obiective oferim o bază solidă pentru o analiză aprofundată a PT, integrând atât dimensiunea teoretică, cât și aplicabilitatea practică a conceptelor discutate. Fiecare capitol contribuie la atingerea unuia sau mai multor obiective ale cercetării, construind astfel un parcurs logic de la fundamentarea teoretică la aplicarea practică și concluziile relevante. Rezultatele obținute sunt importante pentru a propune recomandări concrete în vederea îmbunătățirii politicilor fiscale, aliniindu-se nevoii de transparență. Totodată, lucrarea evidențiază relevanța unei abordări multidimensionale în gestionarea PT, luând în considerare interdependențele dintre factorii legați de structura și dimensiunea companiei, fiscalitate, performanța financiară și guvernarea corporativă.

PREZENTAREA SINTETICĂ A CONȚINUTULUI CAPITOLELOR TEZEI DE DOCTORAT

Capitolul 1 al acestei lucrări stabilește un cadru teoretic și metodologic pentru înțelegerea și analiza PT, abordând conceptele fundamentale, mecanismele și reglementările specifice acestui domeniu. În cadrul acestui capitol, sunt clarificate principiile de bază ale PT, importanța acestora în tranzacțiile dintre entitățile afiliate și provocările aferente conformării cu cerințele legale. De asemenea, sunt evidențiate principalele evoluții istorice care au condus la reglementarea PT, cu un accent deosebit pe inițiativele OCDE ale UE și pe reglementările naționale din România.

Obiectivul principal al acestei secțiuni este de a structura o analiză sistematică a practicii PT, punând accent pe aplicarea principiului valorii de piață și pe conformarea fiscală la nivel național și internațional. Pentru atingerea acestui obiectiv, metodologia utilizată combină abordări calitative și cantitative. Din perspectivă calitativă, a fost realizată o revizuire detaliată a literaturii de specialitate, concentrată asupra principiilor fundamentale ale PT, implicațiilor acestora asupra performanței CPM și reglementărilor în vigoare la nivel global. Analiza a inclus și o incursiune istorică în evoluția PT, pornind de la primele reglementări din SUA până la măsurile recente privind BEPS și cadrele OCDE referitoare la Pilonul Unu și Pilonul Doi.

În ceea ce privește analiza cantitativă, metodologia a integrat utilizarea tabelelor comparative pentru sintetizarea datelor referitoare la cerințele de documentare, sancțiunile aplicabile și termenele de conformare din diferite jurisdicții europene. Această abordare a permis identificarea diferențelor dintre regimurile legislative și a poziției României în raport cu alte state membre ale UE. Studiile examinate au fost selectate pe baza unor criterii riguroase, incluzând utilizarea unor cuvinte-cheie relevante precum „transfer pricing”, „related party transactions” și „tax compliance”, fără a se limita la o perioadă recentă, astfel încât să fie surprinsă evoluția și complexitatea acestui domeniu.

Analiza efectuată subliniază faptul că literatura de specialitate tratează PT dintr-o perspectivă multidisciplinară – fiscală, economică și organizațională. În acest context, argumentul fiscal este dominant, având în vedere impactul semnificativ al reglementărilor asupra conformării fiscale și asupra combaterii manipulării PT pentru optimizarea impozitării. Studiile demonstrează că SUA au fost pionierii reglementării PT, însă fenomenul optimizării fiscale prin PT este recunoscut la nivel global, fiind utilizat de CPM pentru transferul profiturilor către jurisdicții cu fiscalitate redusă. Din acest motiv, se evidențiază necesitatea unor măsuri legislative mai stricte,

creșterea transparenței prin cerințe de documentare mai riguroase și armonizarea internațională a reglementărilor.

Reglementările OCDE au jucat un rol crucial în definirea unui standard global pentru aplicarea principiului valorii de piață, oferind autorităților fiscale instrumentele necesare pentru ajustarea profiturilor impozabile și prevenirea transferurilor artificiale de profituri. În plus, Codul de conduită al UE a contribuit la armonizarea cerințelor de documentare între statele membre, deși diferențele naționale persistă, ridicând provocări în ceea ce privește aplicarea sancțiunilor și coordonarea transfrontalieră. În acest sens, instrumentele precum Procedura de Acord Mutu (MAP) și Acordurile de Preț În Avans (APA), promovate de OCDE, sunt esențiale pentru soluționarea disputelor fiscale și prevenirea dublei impuneri.

Pentru România, reglementările privind PT, introduse în 2016, au reprezentat un pas important în alinierea la standardele internaționale. Totuși, analiza evidențiază necesitatea unor ajustări legislative pentru a combate mai eficient practicile de manipulare a PT. Deși mecanismele de soluționare a disputelor prin MAP au demonstrat eficiență, sancțiunile relativ reduse și flexibilitatea extinsă în ceea ce privește conformarea documentației pot încuraja anumite practici de evitare a reglementărilor.

Concluziile acestui capitol stabilesc baza teoretică pentru investigațiile ulterioare din cadrul lucrării, direcționând analiza către dezvoltarea unor recomandări practice și politici fiscale care să optimizeze reglementările existente și să asigure o aplicare coerentă a PT atât la nivel național, cât și internațional. Prin integrarea elementelor fundamentale într-o perspectivă coerentă, acest capitol oferă un cadru esențial pentru înțelegerea factorilor care influențează practica PT și a modului în care aceasta poate fi reglementată mai eficient în contextul actual al economiei globale.

Capitolul 2 explorează literatura de specialitate privind PT și tranzacțiile cu părțile afiliate, urmărind identificarea principalelor tendințe de cercetare și a influenței autorilor și revistelor relevante. În vederea fundamentării teoretice a cercetării, analiza literaturii a fost realizată printr-o revizuire sistematică a studiilor publicate în baze de date internaționale recunoscute, precum Web of Science, Scopus și Taylor & Francis Online. Procesul de selecție a vizat identificarea celor mai relevante lucrări științifice utilizând criterii riguroase bazate pe cuvinte-cheie specifice și indicatori bibliometrici, precum indicele Hirsch și SJR. În urma aplicării acestor filtre, dintr-un eșantion inițial de 450 de articole, au fost incluse în analiză 196 de lucrări considerate relevante

pentru domeniul PT.

Un aspect esențial al cercetării a fost analiza evoluțiilor cronologice și a distribuției geografice a studiilor, relevând creșterea interesului academic asupra PT, în special după 2010. Din perspectiva distribuției internaționale, majoritatea studiilor provin din Statele Unite, Marea Britanie, Germania și Franța, în timp ce România are conexiuni puternice cu Germania și Franța în acest domeniu, ceea ce indică influența acestora asupra cercetării locale. Totodată, prin analiza bibliometrică s-a evidențiat faptul că jurnale de prestigiu precum *The Accounting Review*, *Management Science*, *Journal of Accounting & Economics* și *European Accounting Review* sunt principalele surse de diseminare a cercetărilor asupra PT, iar temele predominante din literatura de specialitate includ strategiile de PT, impactul reglementărilor fiscale internaționale și influența acestora asupra performanței corporative.

Utilizarea software-ului VOSviewer a permis cartografierea conexiunilor dintre autori, reviste și concepte-cheie, evidențiind interdependențele tematice din literatura de specialitate. Studiile analizate arată că strategiile de PT sunt influențate de factori fiscali, reglementări internaționale, performanța financiară a companiilor și structura organizațională. Companiile care operează în jurisdicții cu impozite ridicate au o tendință mai accentuată de a utiliza PT ca instrument de optimizare fiscală, în timp ce companiile cu structuri organizaționale mai complexe adoptă strategii sofisticate pentru gestionarea riscurilor fiscale și a conformării la reglementările internaționale.

Analiza literaturii confirmă importanța PT în strategia fiscală a CPM, demonstrând că acestea nu pot fi studiate izolat, ci în contextul mai larg al politicilor fiscale globale și al strategiilor corporative. Studiile existente indică faptul că implementarea inițiativelor internaționale, precum BEPS, a condus la o reevaluare a practicilor de PT și la o conformare sporită la reglementările internaționale. Totuși, analiza evidențiază și existența unor lacune semnificative în literatura de specialitate, cum ar fi lipsa unor studii comparative detaliate între industrii și regiuni, neglijarea impactului PT asupra transparenței corporative și responsabilității sociale, precum și absența unor cercetări extinse asupra economiilor emergente.

Aceste constatări oferă o direcție clară pentru studiile viitoare și pregătesc terenul pentru analiza empirică din capitolul următor, unde vor fi testate ipoteze privind factorii determinanți ai politicilor de PT în diverse contexte economice. În plus, rezultatele acestui capitol contribuie la înțelegerea modului în care strategiile de PT sunt influențate de reglementările fiscale

internaționale, confirmând necesitatea unei abordări integrate care să țină cont de multiple variabile economice și organizaționale.

Capitolul 3 analizează empiric factorii care influențează practicile de stabilire a PT, adoptând o abordare comparativă între UE și România. Studiul urmărește să identifice relațiile dintre structura și dimensiunea companiei, regimul fiscal, performanța financiară și guvernanta corporativă, analizând modul în care acești factori determină utilizarea PT în tranzacțiile intra-grup. Cercetarea combină metode cantitative și utilizează un model econometric aplicat pe două niveluri: un eșantion de companii din UE și un eșantion de companii românești listate la Bursa de Valori București.

Studiul a fost structurat în mai multe etape, începând cu selecția variabilelor relevante și construcția bazei de date, urmată de aplicarea unor modele econometrice pentru a identifica factorii determinanți ai PT. Datele au fost colectate manual din rapoartele anuale ale companiilor și completate cu informații din baze de date internaționale, precum Bloomberg și Thomson Reuters Eikon. Pentru analiza la nivel european, s-a utilizat regresia multiplă liniară și regresia logistică binară aplicată pe un eșantion de 98 de companii din industria prelucrătoare. La nivel național, analiza s-a concentrat pe perioada 2014–2023, folosind un model de regresie de tip panel pentru a observa evoluțiile în timp ale utilizării PT.

Rezultatele obținute confirmă că dimensiunea companiei și structura acționariatului influențează semnificativ practicile de PT. În UE, companiile cu o capitalizare bursieră ridicată și o vizibilitate fiscală crescută sunt mai prudente în utilizarea PT, având în vedere reglementările stricte și monitorizarea intensificată impusă de inițiativele BEPS. Pe de altă parte, companiile cu un acționariat concentrat tind să folosească mai frecvent PT pentru optimizarea fiscală. Proprietatea străină nu este un factor determinant la nivel european, în timp ce în România aceasta joacă un rol semnificativ, subsidiarele multinaționalelor utilizând mai des PT pentru optimizare fiscală.

În România, dimensiunea companiei influențează în mod diferit utilizarea PT comparativ cu UE. Companiile mari sunt mai monitorizate și mai prudente, însă firmele cu capital străin semnificativ sunt mai predispuse la ajustări de PT. De asemenea, rata efectivă de impozitare influențează semnificativ aceste practici, confirmând despre companii că utilizează PT pentru a-și optimiza baza impozabilă. Gradul de îndatorare și fluxul de numerar influențează deciziile legate

de PT, iar companiile cu resurse financiare mai mari sunt mai puțin dependente de aceste practici.

Comparând rezultatele obținute în cele două analize, se observă că în UE companiile sunt mai puțin predispuse la ajustări accentuate ale PT datorită transparenței fiscale și a reglementărilor stricte. În România, utilizarea PT este mai influențată de controlul exercitat de companiile-mamă străine și de caracteristicile structurale ale companiilor. Aceste diferențe subliniază impactul maturității pieței și al cadrului de reglementare asupra deciziilor privind PT.

Capitolul contribuie la literatura de specialitate prin evidențierea unor factori determinanți ai PT și oferă o perspectivă comparativă asupra acestor practici în economii dezvoltate și emergente. Rezultatele sugerează necesitatea armonizării reglementărilor fiscale pentru a reduce discrepanțele între jurisdicții și pentru a îmbunătăți conformitatea fiscală a CPM.

LIMITELE CERCETĂRII

Limitările cercetării s-au concentrat în principal pe accesarea, colectarea și procesarea datelor financiare necesare pentru variabila dependentă, ceea ce a impus o colectare manuală. Utilizarea bazelor de date secundare pentru variabilele explicative a generat constrângeri legate de disponibilitatea, consistența și comparabilitatea informațiilor, influențând procesul de analiză. O dificultate majoră a fost accesibilitatea redusă a datelor detaliate privind tranzacțiile intra-grup, deoarece multe companii nu publică informații specifice despre PT, iar rapoartele financiare disponibile sunt adesea limitate la nivel agregat. Lipsa unor baze de date centralizate privind tranzacțiile cu părțile afiliate a impus un proces de colectare manuală, consumator de timp, care a necesitat verificări riguroase pentru a asigura acuratețea informațiilor.

Accesarea și prelucrarea manuală a datelor s-a dovedit a fi dificilă, întrucât situațiile financiare ale companiilor din România au fost disponibile în formate variate, unele dintre ele fiind scanate sau dificil de prelucrat digital. Un alt obstacol a fost lipsa unui format standardizat pentru notele explicative asociate situațiilor financiare, ceea ce a îngreunat identificarea tranzacțiilor cu părțile afiliate. Diferențele de prezentare între companii au impus calcule suplimentare și verificări repetate pentru a minimiza riscurile de eroare. De asemenea, interpretarea unităților monetare a ridicat dificultăți, întrucât datele financiare au fost exprimate în diverse valute și unități de măsură, necesitând ajustări și clarificări pentru a preveni denaturarea rezultatelor.

Datele incomplete sau inaccesibile au reprezentat un obstacol, deoarece unele rapoarte financiare nu erau disponibile pe paginile oficiale ale companiilor sau în baze de date precum

Thomson Reuters sau Bloomberg. Companiile inactive din 2014 au fost eliminate din eșantion, iar pentru cele care au raportat tranzacții doar pentru un an, s-au analizat toate rapoartele disponibile pentru a obține o imagine completă.

Totuși, un avantaj a fost observat în faptul că multe rapoarte financiare includeau informații pentru doi ani consecutivi, reducând astfel numărul documentelor analizate pentru fiecare companie și eficientizând procesul de colectare a datelor.

CONTRIBUȚII

În cadrul acestei cercetări, contribuțiile proprii se exprimă atât pe plan teoretic, cât și empiric, având ca obiectiv principal aprofundarea și clarificarea modului în care PT sunt influențate de reglementări, în principal fiscale, la nivel european și național. Studiul a fost structurat într-un mod logic și coerent, pornind de la o analiză conceptuală și teoretică, continuând cu o revizuire critică a literaturii de specialitate, pentru ca în final să fie realizată o analiză empirică bazată pe date colectate din multiple surse, inclusiv manual, oferind astfel o perspectivă originală asupra PT.

Unul dintre aspectele esențiale ale acestei cercetări a fost dezvoltarea unui studiu teoretic solid care să fundamenteze analiza ulterioară. Aprofundarea conceptului de PT a permis evidențierea importanței acestora nu doar dintr-o perspectivă fiscală, ci și strategică, într-un mediu economic globalizat. S-a realizat o clasificare clară a caracteristicilor acestui fenomen, subliniindu-se interacțiunea dintre principiul valorii de piață, cerințele de conformitate fiscală și strategiile corporative ale CPM.

Un element esențial al contribuției este analiza evoluției istorice a reglementărilor PT, oferind o înțelegere mai profundă a modului în care standardele internaționale au influențat conformitatea fiscală și strategiile corporative ale CPM. Această abordare permite nu doar contextualizarea reglementărilor actuale, ci și identificarea principalelor direcții de dezvoltare viitoare.

Un element de noutate este analiza bibliometrică a literaturii de specialitate utilizând software-ul VOSviewer, care a permis identificarea celor mai frecvente teme de cercetare și a conexiunilor dintre autori și lucrări relevante. S-a constatat că majoritatea studiilor privind PT se concentrează pe economii dezvoltate, în timp ce analiza aplicată economiilor emergente, inclusiv România, este limitată. Prin această revizuire, am identificat lacune esențiale, precum lipsa unor

studii comparative între regiunile cu regimuri fiscale diferite și absența unor analize aprofundate asupra companiilor mici și mijlocii. De asemenea, clasificarea jurnalelor de top (The Accounting Review, Journal of Accounting & Economics, European Accounting Review) a oferit un cadru de referință pentru delimitarea celor mai relevante contribuții academice. În plus, analiza termenilor-cheie a evidențiat o accentuare a interesului asupra subiectelor precum BEPS, optimizarea fiscală și conformitatea fiscală, confirmând importanța unor studii aplicate. Pe lângă analiza bibliometrică, această cercetare aduce o contribuție prin realizarea unei analize sistematice a literaturii privind PT. Această sinteză a evidențiat tendințele recente din domeniu și a identificat puncte vulnerabile, precum lipsa unor studii comparative între economiile europene și emergente. De exemplu, literatura existentă (Bartelsman & Beetsma, 2003; Richardson & Taylor, 2015) se concentrează pe optimizarea fiscală și conformitatea cu reglementările BEPS, însă puține studii analizează diferențele de aplicare a PT între jurisdicții cu niveluri diferite de transparență fiscală. De asemenea, studiile asupra PT în IMM-uri sunt limitate, majoritatea cercetărilor fiind axate pe companii mari. Analiza a scos în evidență și discrepanțele dintre rezultatele obținute pentru economiile dezvoltate și cele emergente, unde reglementările sunt mai puțin stricte și nivelul de control fiscal diferă semnificativ. Prin această abordare, cercetarea oferă o imagine de ansamblu asupra lacunelor teoretice și practice și propune o fundamentare mai solidă pentru analiza empirică ulterioară, testând variabile relevante pentru contextul european și național.

În cadrul analizei empirice, am demonstrat că dimensiunea companiei joacă un rol important în utilizarea PT. În UE, CPM sunt mai puțin predispuse la ajustări de PT datorită vizibilității fiscale ridicate și a reglementărilor stricte impuse de inițiativele BEPS. În România, deși efectul este similar, companiile de dimensiuni mai mici sunt mai puțin supravegheate și au mai multă flexibilitate în utilizarea PT. Proprietatea străină influențează semnificativ practica, mai ales în România, unde subsidiarele multinaționalelor adoptă strategiile fiscale ale grupurilor-mamă pentru a optimiza impozitarea. Acest aspect este relevant pentru reglementatori, deoarece sugerează necesitatea unei monitorizări mai stricte a tranzacțiilor cu părțile afiliate în cazul companiilor deținute de grupuri internaționale.

Un alt element de noutate al studiului îl reprezintă analiza diversității în consiliile de administrație și impactul acesteia asupra PT. Rezultatele la nivelul UE arată că o prezență mai mare a femeilor în structurile de conducere poate avea un efect negativ asupra utilizării PT, indicând despre companiile cu o guvernare corporativă diversificată că sunt mai prudente în

adoptarea strategiilor de optimizare fiscală. Acest aspect are implicații semnificative pentru politicile de transparență și guvernanță corporativă și poate fi valorificat de reglementatori, pentru a încuraja standardele de etică și conformitate, și de investitori, care pot considera acest factor un indicator al integrității fiscale a unei companii.

De asemenea, rata efectivă de impozitare are un impact negativ asupra utilizării PT, ceea ce confirmă că un nivel mai redus al impozitului efectiv este asociat cu o utilizare mai frecventă a TPA. Acest rezultat sugerează că profiturile sunt relocate prin tranzacții intra-grup către jurisdicții cu impozite mai scăzute, permițând optimizarea fiscală și reducerea sarcinii fiscale în țările cu taxe ridicate.

În România, structura acționariatului are un rol esențial în determinarea PT, companiile cu acționari majoritari având un control mai strict asupra politicilor financiare și fiind mai puțin dispuse să adopte strategii de PT. Acest aspect este de interes pentru managerii companiilor, deoarece subliniază importanța guvernanței corporative în gestionarea riscurilor fiscale și a conformității.

În ceea ce privește contribuțiile punctuale ale analizei empirice, o realizare importantă a studiului a fost dezvoltarea unei baze de date originale, în care colectarea manuală a datelor a fost necesară pentru variabila dependentă, asigurând precizia și relevanța informațiilor. În același timp, pentru variabilele explicative analizate, datele necesare au fost preluate din surse secundare, facilitând calcularea indicatorilor și permitând o evaluare a factorilor ce influențează PT. Procesul de colectare a datelor a implicat eforturi semnificative pentru standardizarea informațiilor, având în vedere diferențele existente între formatele de raportare și gradul de detaliere oferit de companii. Acest demers a permis examinarea detaliată a tranzacțiilor cu părți afiliate și a factorilor care influențează utilizarea acestora.

Această cercetare este esențială pentru autoritățile fiscale și managerii companiilor, oferind o perspectivă clară asupra impactului reglementărilor asupra PT. Autoritățile fiscale naționale pot folosi rezultatele pentru a îmbunătăți politicile de conformitate, deoarece CPM din UE respectă normele internaționale, în timp ce în România, prezența capitalului străin determină o utilizare mai intensă a PT, sugerând necesitatea unor controale mai riguroase și cerințe mai stricte privind raportarea. Pentru managerii CPM, studiul subliniază importanța unei gestionări prudente a PT, deoarece companiile mari sunt mai atent monitorizate de autorități.

RECOMANDĂRI ȘI DIRECȚII VIITOARE DE CERCETARE

PT reprezintă un domeniu complex și dinamic, cu impact major atât asupra CPM, cât și asupra economiilor naționale. În acest context, recomandările propuse se adresează atât specialiștilor din domeniul fiscal și contabil, care se confruntă direct cu provocările aplicării reglementărilor, cât și cercetătorilor, care contribuie la dezvoltarea literaturii de specialitate și la înțelegerea aprofundată a acestui fenomen. Totodată, autoritățile de reglementare naționale, pot utiliza rezultatele studiului pentru a îmbunătăți politicile de conformitate și supraveghere fiscală. Se recomandă consolidarea cerințelor privind documentația PT, intensificarea controalelor asupra tranzacțiilor intra-grup și armonizarea reglementărilor la nivel european pentru a reduce discrepanțele dintre jurisdicții. În plus, dezvoltarea unor mecanisme mai eficiente de raportare poate contribui la creșterea transparenței și la prevenirea practicilor abuzive de optimizare fiscală.

Specialiștii care pregătesc dosarele de PT ar trebui să acorde o atenție deosebită standardizării documentației și eficientizării proceselor de conformitate. Într-un mediu fiscal din ce în ce mai digitalizat, utilizarea tehnologiei, cum ar fi instrumentele de automatizare a colectării datelor și a generării rapoartelor financiare, devine esențială. Aceste soluții nu doar că reduc timpul necesar procesării datelor, dar contribuie și la minimizarea riscurilor de erori, care pot atrage ajustări fiscale sau sancțiuni. Totodată, implementarea unor politici interne clare, aliniate atât la reglementările naționale, cât și la cele internaționale, este esențială pentru asigurarea conformității și reducerea riscurilor de controverse cu autoritățile fiscale. Cei implicați în pregătirea documentației de PT trebuie să evalueze periodic politicile aplicate, să identifice zonele vulnerabile și să pregătească documentația adecvată pentru a demonstra conformitatea cu principiul valorii de piață. De asemenea, menținerea unei comunicări deschise cu autoritățile fiscale și furnizarea de informații detaliate și corecte pot contribui la reducerea riscurilor de dispute fiscale și la crearea unei relații de încredere între contribuabili și administrația fiscală.

Pe de altă parte, literatura de specialitate poate contribui semnificativ la clarificarea provocărilor întâmpinate de companii și autorități. Cercetătorii ar trebui să acorde o atenție sporită analizelor empirice care să surprindă diversitatea practicilor din diferite jurisdicții, în special din economiile emergente. Extinderea bazelor de date și integrarea unor studii comparative la nivel internațional ar putea oferi perspective valoroase asupra eficienței actualelor reglementări și asupra lacunelor care necesită ajustări. De asemenea, cercetările viitoare ar putea explora impactul

tehnologiilor emergente, cum ar fi blockchain-ul sau inteligența artificială, asupra proceselor de stabilire și documentare a PT, deschizând noi direcții pentru automatizarea și simplificarea acestor practici.

Printr-o colaborare strânsă între companii, autorități fiscale și mediul academic, se pot dezvolta soluții inovatoare care să asigure atât conformitatea, cât și echitatea fiscală. În final, obiectivul comun al tuturor părților implicate rămâne acela de a crea un cadru fiscal stabil, transparent și eficient, care să susțină competitivitatea economică și să încurajeze conformitatea voluntară.

Pentru a depăși limitările identificate și pentru a avansa în înțelegerea practicilor de PT, cercetările viitoare ar putea aborda următoarele direcții, pe care le recomandăm în următoarele paragrafe.

Analizele viitoare ar putea include mai multe regiuni, cum ar fi Asia sau America Latină. Această extindere ar oferi o perspectivă mai diversificată asupra dinamicii tranzacțiilor cu părțile afiliate și ar permite testarea generalizării concluziilor la nivel global.

Utilizarea tehnologiilor moderne, cum ar fi inteligența artificială, poate îmbunătăți atât precizia analizei, cât și eficiența colectării și procesării datelor. Aceste metode ar putea permite identificarea de tipare complexe și detectarea mai rapidă a practicilor neconforme.

Cercetările viitoare ar putea evalua eficiența cooperării internaționale în combaterea practicilor de PT, analizând impactul schimbului automat de informații și al acordurilor multilaterale asupra transparenței fiscale. De asemenea, aprofundarea influenței dimensiunii companiei și a vizibilității fiscale ar putea clarifica rolul reglementărilor în prevenirea optimizării fiscale abuzive.

Un alt aspect relevant este impactul guvernantei corporative și al structurii acționariatului asupra conformității, în special în cazul companiilor cu acționariat dispersat. Totodată, prezența capitalului străin indică necesitatea unor politici fiscale mai coerente la nivel european, pentru a reduce competiția fiscală și a uniformiza tratamentul tranzacțiilor intra-grup.

Explorarea tehnologiilor emergente, precum blockchain-ul și inteligența artificială, ar putea îmbunătăți conformitatea și detectarea practicilor abuzive. Integrarea acestor factori în analize viitoare ar contribui la formularea unor recomandări mai precise pentru reglementatori și companii, sprijinind dezvoltarea unor politici fiscale mai eficiente și echitabile.

BIBLIOGRAFIE

1. Abdel-Khalik, A. R., & Lusk, E. J. (1974). Transfer pricing - A synthesis. *Accounting Review*, 49(1), 8-23.
2. Abdul Wahab, E. A., How, J. C. Y., & Verhoeven, P. (2011). Political connections, corporate governance and tax aggressiveness in Malaysia. *Accounting Research Journal*, 24(4), 369–386.
3. Achim, M. V., & Borlea, N. S. (2019). *Economic and financial crime: Corruption, shadow economy, and money laundering*. Springer International Publishing.
4. Amidu, M., Coffie, W., & Acquah, P. (2019). Transfer pricing, earnings management and tax avoidance of firms in Ghana. *Journal of Financial Crime*, 26(1), 235–259
5. Anggraeni, N. (2019). The effect of corporate governance on tax avoidance: Evidence from Indonesia. *Jurnal Akuntansi dan Auditing Indonesia*, 23(2), 123–134.
6. Anggraeni, N., & Lutfillah, N. Q. (2019). Determinants of transfer pricing. *Journal of Management and Business*, 18(2), 46–55.
7. Ardizzi, G., Petraglia, C., Piacenza, M., Schneider, F., & Turati, G. (2014). Money laundering as a crime in the financial sector: A new approach to quantitative assessment, with an application to Italy. *Journal of Money, Credit and Banking*, 46(8), 1555–1590.
8. Avi-Yonah, R. S., & Clausing, K. A. (2019). Toward a 21st-Century International Tax Regime. *Tax Notes International*, 95(8), 839–849.
9. Avi-Yonah, R. S., & Xu, H. (2016). Evaluating BEPS: A reconsideration of the benefits principle and proposal for UN oversight. *Harvard Business Law Review*, 6, 185–238.
10. Baroroh, N., Malika, S., & Jatia, K. W. (2021). The role of profitability in moderating the factors affecting transfer pricing. *Accounting*, 7(2021), 1203–1210.
11. Bartelsman, E. J., & Beetsma, R. M. W. J. (2003). "Why Pay More? Corporate Tax Avoidance through Transfer Pricing in OECD Countries." *Journal of Public Economics*, 87(9-10), 2225-2252.
12. Brava, F., & Gromis di Trana, M. (2017). The influence of profitability on related party revenues. *International Journal of Business Governance and Ethics*, 12(2), 107–126.
13. Becchetti, L., & Trovato, G. (2002). The determinants of growth for small and medium sized firms: The role of the availability of external finance. *Small Business Economics*, 19(4), 291–306
14. Becker, J., Englisch, J., & Schanz, D. (2016). *The procedural law of transfer pricing: Principles, experiences and perspectives (PwC Studies on Corporate and International Tax Law, Vol. 5)*. Springer Gabler.
15. Beer, S., & Loeprick, J. (2015). Profit shifting: Drivers of transfer (mis)pricing and the potential of countermeasures. *International Tax and Public Finance*, 22(3), 426–451. ,
16. Bernard, A. B., Jensen, J. B., & Schott, P. K. (2006). *Transfer Pricing by U.S.-Based Multinational Firms*. National Bureau of Economic Research Working Paper Series, No. 12493

17. Beuselinck, C., & Pierk, J. (2024). On the dynamics between local and international tax planning in multinational corporations. *Review of Accounting Studies*, 29(1), 852–888.
18. Boell, S. K., & Cecez-Kecmanovic, D. (2015). On being 'systematic' in literature reviews in IS. *Journal of Information Technology*, 30(2), 161–173
19. Borkowski, S. C. (2008). Transfer pricing practices of transnational corporations in PATA and non-PATA countries. *International Journal of Accounting*, 43(4), 333–358.
20. Borkowski, S. C. (2010). Transfer pricing practices of transnational corporations in PATA countries. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 19(1), 35–54.
21. Borkowski, S. C., 1997. Factors affecting transfer pricing and income shifting (?) between Canadian and U.S. transnational corporations. *The International Journal of Accounting*, 32(4), 391–415.
22. Brauner, Y. (2008). Value in the eye of the beholder: The valuation of intangibles for transfer pricing purposes. *Virginia Tax Review*, 28(79). University of Florida Levin College of Law Research Paper No. 2008-09.
23. Buckley, P. J., & Strange, R. (2011). The governance of the multinational enterprise: Insights from internalization theory. *Journal of Management Studies*, 48(2), 460–470.
24. Castriotta, M., & Delmestri, G. (2019). The impact of geographical, institutional, and cognitive distances on international research collaboration. *Research Policy*, 48(9), 103839.
25. Castriotta, M., Loi, M., Marku, E. and Naitana, L., 2019. What's in a name? Exploring the conceptual structure of emerging organizations. *Scientometrics*, 118(2), pp.407-437.
26. Cazacu, A. L. (2015). An approach on links between transfer pricing and tax havens. *Annals of the University of Petroșani, Economics*, 15(1), 51–58.
27. Chan, K. H., Lo, A. W. Y., & Mo, P. L. L. (2004). "The Impact of Firm Characteristics on Book-Tax Conformity: An Empirical Study of Listed Companies in China." *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 13(2), 91-103.
28. Clausing, K. A. (2003). Tax-motivated transfer pricing and US intrafirm trade prices. *Journal of Public Economics*, 87(9-10), 2207–2223.
29. Clausing, K. A. (2020). Five Lessons on Profit Shifting from the US Country by Country Data. *Tax Notes Federal*, 168(9), 1159–1181.
30. Cobham, A., & Janský, P. (2018). Global distribution of revenue loss from corporate tax avoidance: Re-estimation and country results. *Journal of International Development*, 30(2), 206–232.
31. Cook, P. W. Jr. (1955). Decentralization and the Transfer Price Problem. *The Journal of Business*, 28(2), 87–94.
32. Cools, M., Emmanuel, C., & Jorissen, A. (2008). Management control in the transfer pricing tax compliant multinational enterprise. *Accounting, Organizations and Society*, 33(6), 603-628

33. Corlaci, A. și Tiron Tudor, A. (2014), Research on the Perception of Professionals in Romania in the Field of Finance and Accounting Related to Specific Aspects of Transfer Pricing, *Audit Financiar*, vol. 12(109)/2014, pp. 11-17.
34. Cravens, K. S. (1997). Examining the role of transfer pricing as a strategy for multinational firms. *International Business Review*, 6(2), 127–145.
35. Cristea, A. D., & Nguyen, D. X. (2016). Transfer pricing by multinational firms: New evidence from foreign firm ownerships. *American Economic Journal: Economic Policy*, 8(3), 170–202.
36. Crivelli, E., de Mooij, R., & Keen, M. (2016). Base erosion, profit shifting and developing countries. *FinanzArchiv: Public Finance Analysis*, 72(3), 268–301.
37. Davies, R. B., Martin, J., Parenti, M., & Toubal, F. (2018). Knocking on tax haven's door: Multinational firms and transfer pricing. *The Review of Economics and Statistics*, 100(1), 120–134.
38. De Simone, L. (2016). Does a common set of accounting standards affect tax-motivated income shifting for multinational firms? *Journal of Accounting and Economics*, 61(1), 145–165.
39. Dean, J. (1955). Decentralization and intracompany pricing. *Harvard Business Review*, 33(4), 65–74.
40. Desai, M.A, Floey, C.F. and Hines, J.R. (2006). The Demand for Tax Haven Operations. *Journal of Public economics*, 90, 513-531.
41. Devereux, M. P., & Loretz, S. (2013). What do we know about corporate tax competition? *Intertax*, 41(4), 175–189.
42. Devereux, M. P., & Vella, J. (2014). Are we heading towards a corporate tax system fit for the 21st century? *Fiscal Studies*, 35(4), 449–475.
43. Dewinta, I. A. R., & Setiawan, P. E. (2016). The effect of firm size, firm age, profitability, leverage, and sales growth on tax avoidance. *E-Journal of Accounting*, Udayana University, 14(3), 1584–1613.
44. Dogan, Z., Deran, A., & Ksal, A. G. I. (2013). Factors influencing the selection of methods and determination of transfer pricing in multinational companies: A case study of United Kingdom. *International Journal of Economics and Financial Issues*, 3(3), 734–742.
45. Dunning, J. H. (1998). Location and the multinational enterprise: A neglected factor? *Journal of International Business Studies*, 29(1), 45–66.
46. Durst, M. C. (2010). It's Not Just Academic: The OECD Should Reevaluate Transfer Pricing Laws. *Tax Justice Network*.
47. Durst, M. C., & Culbertson, R. E. (2003). Clearing Away the Sand: Retrospective Methods and Prospective Documentation in Transfer Pricing Today. *Tax Law Review*, 57, 37–134.
48. Dzikowski, P. (2018). A bibliometric analysis of born global firms. *Journal of Business Research*, 85, 281–294.
49. Eden, L. (1998). *Taxing multinationals: Transfer pricing and corporate income taxation in North America*. University of Toronto Press.

50. Eden, L. (2001). Taxes, transfer pricing, and the multinational enterprise. In A. M. Rugman & T. L. Brewer (Eds.), *The Oxford handbook of international business* (pp. 591–619). Oxford University Press.
51. Eden, L. (2005). Went for cost, priced at cost? An economic approach to the transfer pricing of offshored business services. *Transnational Corporations*, 14(2), 1–54.
52. Eden, L. (2015). The arm's length standard: Making it work in a 21st-century world of multinationals and nation states. In T. Pogge & K. Mehta (Eds.), *Global tax fairness* (pp. 153–172). Oxford University Press.
53. Eden, L. (2019). The economics of transfer pricing: Looking back, thinking forward. In L. Eden (Ed.), *The economics of transfer pricing* (pp. 15–35). Edward Elgar Publishing.
54. Eden, L. (2019). Transfer pricing and the BEPS project: Aligning practices with international standards. *International Tax Journal*, 45(3), 15–29.
55. Eden, L., & Byrnes, W. H. (2018). Transfer pricing and state aid: The unintended consequences of advance pricing agreements. *Transnational Corporations*, 25(2), 9–36.
56. Eden, L., & Rodriguez, P. (2004). How weak are the signals? International price indices and multinational enterprises. *Journal of International Business Studies*, 35(1), 61–74.
57. Eden, L., & Smith, L. M. (2001). Not at arm's length: A guide to transfer pricing resources. *Journal of Business & Finance Librarianship*, 6(4), 3–22.
58. Eden, L., & Smith, L. M. (2022). The ethics of transfer pricing: Insights from the fraud triangle. *Journal of Forensic and Investigative Accounting*, 14(3), 360–383.
59. Eden, L., Dacin, M. T., & Wan, W. P. (2001). Standards across borders: Crossborder diffusion of the arm's length standard in North America. *Accounting, Organizations and Society*, 26(1), 1–23.
60. El Diri, M., Lambrinoudakis, C., & Alhadab, M. (2020). Corporate governance and earnings management in concentrated markets. *Journal of Business Research*, 108, 291–306.
61. Erasmus, D. N. (2024). "The Resale Price Method in Major Transfer Pricing Cases.
62. Faccio, M., Lang, H. P., & Young, L. (2001). Debt and corporate governance.
63. Fama, E. F., & Jensen, M. C. (1983). Separation of ownership and control. *Journal of Law and Economics*, 26(2), 301–325.
64. Farrell, J. (2015). Transfer pricing strategies for multinational companies. *Tax Management International Journal*, 44(7), 387–396.
65. Feinschreiber, R. (2004). *Transfer Pricing Methods: An Applications Guide*. John Wiley & Sons.
66. Feleagă, L. & Neacșu, I. (2016a), "Documentarea prețurilor de transfer – o măsură eficientă pentru combaterea fenomenului de erodare a bazei impozabile și mutare a profiturilor?", *Audit Financiar*, Vol. XIV, Nr. 2 (134): 127-138
67. Feleagă, L., & Feleagă, N. (2007). *Contabilitate financiară aprofundată*. Editura Economică.

68. Fulop, R. (2022). The influence of fiscal regulations on transfer pricing: A bibliometric review. *Review of Economic Studies and Research "Virgil Madgearu"*, 15(1), 17–30.
69. Grabski, S.V. (1985). Transfer Pricing in Complex Organisations: A Review and Integration of Recent Empirical and Analytical Research. *Journal of Accounting Literature*, 4, 33-75.
70. Gravelle, J. G. 2009. Tax Havens: International Tax Avoidance and Evasion. *National Tax Journal*, 62(4), 727–753.
71. Grubert, H. (2003). Intangible income, intercompany transactions, income shifting, and the choice of location. *National Tax Journal*, 56(1), 221–242
72. Grubert, H., & Mutti, J. (1991). Taxes, tariffs and transfer pricing in multinational corporate decision making. *The Review of Economics and Statistics*, 73(2), 285–293
73. Gujarathi, M. R. (2007). Transfer pricing: A case study of GlaxoSmithKline in the United States. *International Journal of Case Studies in Management*, 5(3), 1–8.
74. Hanlon, M., & Heitzman, S. (2010). A review of tax research. *Journal of Accounting and Economics*, 50(2–3), 127–178.
75. Hanlon, M., & Slemrod, J. (2009). What does tax aggressiveness signal? Evidence from stock price reactions to news about tax shelter involvement. *The Accounting Review*, 84(2), 611-643.
76. Heflebower, R. B. (1960). Observations on decentralization in large enterprises. *The Journal of Industrial Economics*, 9(1), 7–22.
77. Hines, J. R. (2014). How serious is the problem of base erosion and profit shifting? *Canadian Tax Journal*, 62(2), 443–453.
78. Hines, J. R. (2014). The altering structure of US taxation. *National Tax Journal*, 67(2), 251–282.
79. Hines, J. R., & Rice, E. M. (1994). Fiscal paradise: Foreign tax havens and American business. *The Quarterly Journal of Economics*, 109(1), 149–182.
80. Hines, J. R., Jr. (1999). Lessons from behavioral responses to international taxation. *National Tax Journal*, 52(2), 305–322
81. Hirshleifer, J. (1956). On the economics of transfer pricing. *The Journal of Business*, 29(3), 172–184.
82. Ignat, I. & Feleagă, L. (2017), A European map regarding the strictness of the transfer pricing regulations, *Accounting and Management Information Systems*, Vol. 16, Nr.4: 534-559
83. Issah, M., Antwi, S., Amatus, Z., & Abdul-Razak, H. (2022). Factors influencing the selection of methods and determination of transfer pricing in multinational companies: A case study of Ghana. *Academy of Accounting and Financial Studies Journal*, 26(Special Issue 5), 1–15.
84. Kalra, A., & Afzal, M. N. I. (2023). Transfer pricing practices in multinational corporations and their effects on developing countries' tax revenue: A systematic literature review. *International Trade, Politics and Development*, 7(3), 172–190.

85. Keuschnigg, C. and Devereux, M., P., 2013. The arm's length principle and distortions to multinational firm organization, *Journal of International Economics*, Vol.89(2), pp. 432-440.
86. Kim, S. H. and Miller, S. W. (1979). Constituents of the International Transfer Pricing Decisions, *Columbia Journal of World Business*, 14, no. 1, Spring, pp- 69-77.
87. King E. (2009). *Transfer Pricing and Corporate Taxation Problems, Practical Implications and Proposed Solutions*, Springer. NY
88. Kiswanto, N. (2015). The effect of tax, foreign ownership, and firm size on transfer pricing in manufacturing companies listed on the Indonesia Stock Exchange from 2010 to 2013. *Journal of Economics and Accounting*, 1–15.
89. Klassen , K. J., & Laplante, S. K. (2012). Are U.S. multinational corporations becoming more aggressive income shifters? *Journal of Accounting Research*, 50(5), 1245–1285
90. Klassen, K., Lisowsky, P., & Mescall, D. (2017). Transfer pricing: Strategies, practices, and tax minimization. *Contemporary Accounting Research*, 34(1), 1-34.
91. Kobetsky, M. (2011). *International taxation of permanent establishments: Principles and policy*. Cambridge University Press.
92. La Porta, R., Lopez-de-Silanes, F., & Shleifer, A. (1999). Corporate Ownership Around the World. *The Journal of Finance*, 54(2), 471–517.
93. Levey, M. M., & Wrappe, S. C. (2013). *Transfer Pricing: Rules, Compliance and Controversy* (4th ed.). Wolters Kluwer.
94. Li, J. (2002). Global profit split: An evolutionary approach to international income allocation. *Canadian Tax Journal*, 53(1), 40–88.
95. Li, J., & Paisey, C. (2005). Transfer pricing audits: Risk management for multinational enterprises. *Tax Management International Journal*, 34(8), 435–446.
96. Lo, A., Wong, R., & Firth, M. (2010). Tax, tunneling, and transfer pricing: Evidence from China. *Journal of International Financial Management & Accounting*, 21(3), 245–278.
97. Lo, M. C., Ramayah, T., Min, H. W., & Songan, P. (2010). The relationship between leadership styles and organizational commitment in Malaysia: Role of leader–member exchange. *Asia Pacific Business Review*, 16(1–2), 79–103.
98. Lohse, T., & Riedel, N. (2013). "Do Transfer Pricing Laws Limit International Income Shifting? Evidence from European Multinationals." CESifo Working Paper Series No. 4404.
99. Lohse, T., Riedel, N., & Spengel, C. (2012). The increasing importance of transfer pricing regulations – A worldwide overview (Working paper). Oxford University Centre for Business Taxation, Saïd Business School, 7.
100. Luca, C., & Tache, I. (2020). Analiza impactului prețurilor de transfer asupra performanței financiare a întreprinderilor multinaționale: Studiu de caz în sectorul IT din România. *Revista Română de Economie*, 39(2), 45–60.
101. Marchini, P. L., Mazza, T., & Medioli, A. (2018). The impact of related party transactions on earnings management: Some insights from the Italian context. *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, 33(2), 321-345.

102. Marfuah, M., & Azizah, A. P. N. (2014). The effect of tax, tunneling incentive, and exchange rate on corporate transfer pricing decisions. *Journal of Accounting & Auditing Indonesia*, 18(2), 156-165.
103. Marfuah, R., Rachmawati, R., & Atmini, S. (2021). Transfer pricing aggressiveness: Related party transactions, tax avoidance, and corporate governance. *Cogent Business & Management*, 8(1), 1990713.
104. Mañana-Rodríguez, J. (2014). A critical review of the development of research assessment in the United Kingdom and the introduction of “impact”. *Research Evaluation*, 23(4), 318–327.
105. Matei Gheorghe, Pîrvu Daniela (2011), 'Pre?urile de transfer în Uniunea European?', *Economie teoretic? ?i aplicat?*, 18(4), pp. 99-111
106. Melmusi, Z. (2016). The influence of taxes, bonus mechanisms, foreign ownership, and company size on transfer pricing in companies included in the Jakarta Islamic Index and listed on the Indonesian Stock Exchange for the 2012–2016 period. *Journal Ecobistek*, 5(2), 1–12.
107. Merigó, J. M., & Yang, J. B. (2017). Accounting research: A bibliometric analysis. *Australian Accounting Review*, 27(1), 71–100.
108. Narayanan, V. G., & Smith, M. (2000). Impact of competition and taxes on responsibility center organization and transfer prices. *Contemporary Accounting Research*, 17(3), 497–529.
109. Neacșu, M. D., & Feleagă, L. (2017). Harmonization of Romanian accounting regulations with IFRS and its impact on financial statements. *Audit Financiar*, 15(148), 125–134.
110. Nerudová, D., & Solilová, V. (2018). Mandatory CCCTB implementation in the Eurozone and its impact on corporate tax revenues in the Czech Republic. *E+M Ekonomie a Management*, 21(1), 4–23.
111. Niu, B., Liu, Y., Liu, F., & Lee, C. K. M. (2018). Transfer pricing and channel structure of a multinational firm under overseas retail disruption risk. *International Journal of Production Research*, 57(9), 2901-2925.
112. Noviani, L., Diana, N., & Mawardi, M. C. (2018). The effect of executive characteristics, audit committee, firm size, leverage, and sales growth on tax avoidance. *Journal of Accounting Research*, 1(3), 27–41.
113. Nurwati, A., Rahmadani, R., & Kalbuana, N. (2021). Taxation (Concepts, Theory & Practice). *International Journal of Economics, Business and Accounting Research (IJEBAAR)*, 5(3).
114. Ondrušová, L. (2016). Management decisions in transfer pricing. *SM Journal*, 21(1), 4–23.
115. Onyekwere, S. C., & Babangida, N. I. (2021). Board diversity and firm performance: Panel data evidence from 12 selected commercial banks in Nigeria. *Daengku Journal of Humanities and Social Sciences Innovation*, November 2021.
116. Park, S. J., Park, W. J., Sun, E. J., & Woo, S. (2016). Is foreign direct investment effective from the perspective of tax avoidance? An analysis of tax avoidance through the international transfer pricing behaviors of Korean multinational corporations. *Journal of Applied Business Research*, 32(1), 153–168.

117. Pratama, A. (2020). Corporate governance, foreign operations and transfer pricing practice: The case of Indonesian manufacturing companies. *International Journal of Business and Globalisation*, 24(2), 185–200
118. Purwanti, S. M., & Sugiyarti, L. (2017). The effect of fixed asset intensity, sales growth, and political connections on tax avoidance. *Journal of Accounting & Finance Research*, 5(3), 1625–1641.
119. Putra, A. L., & Saptono, H. W. (2021). Comparability analysis in transfer pricing: Problem and guideline in selecting the most appropriate method. *Journal of Research in Business and Management*, 1–12.
120. Rachmat, R. A. H. (2019). Taxes, bonus mechanisms, and transfer pricing. *Journal of Accounting and Finance Education*, 7(1), 21–30. Widyatama University Bandung.
121. Rahmat, A. S., Abdul-Rahman, A., & Aghaei, M. (2018). Transfer pricing and tax avoidance: Evidence from Malaysian firms. *International Journal of Economics and Financial Issues*, 8(6), 1–7.
122. Rahmawati, L. (2017). The effect of capital intensity, sales growth, and executive characteristics on tax avoidance with leverage as an intervening variable. *E-Journal of Accounting*.
123. Refgia, Thesa, Ratnawati, V., & Rusli. (2017). The Influence of Taxes, Bonus Mechanisms, Company Size, Foreign Ownership, and Tunneling Incentives on Transfer Pricing (Basic Industry and Chemical Sector Companies Listed on BEI in 2011-2014). *Online Journal for Students of the Faculty of Economics, Riau University*, 4(1), 543–555.
124. Rego, S. O. (2003). Tax-avoidance activities of U.S. multinational corporations. *Contemporary Accounting Research*, 20(4), 805–833.
125. Richardson, G., Taylor, G., & Lanis, R. (2013). Determinants of Transfer Pricing Aggressiveness: Empirical Evidence from Australian Firms." *Journal of Contemporary Accounting & Economics*, 9(2), 136-150.
126. Robbins, S. P., & Stobaugh, R. B. (1973). Problems of performance measurement in decentralized organizations. *The Journal of Business*, 46(2), 127–139.
127. Rosa, R., Andini, R., & Raharjo, K. (2017). The Influence of Taxes, Tunneling Incentives, Bonus Mechanisms, Debt Covenants and Good Corporate Governance (GCG) on Transfer Pricing Transactions (Study of Manufacturing Companies listed on the Indonesian Stock Exchange in 2013 - 2015). *The Proceedings of JSME Annual Conference on Robotics and Mechatronics (Robomec)*, 2017(0), 2P2-D01
128. Rugman, A. M. (2003). Regional strategy and the demise of globalization. *Journal of International Management*, 9(4), 409–417.
129. Rugman, A. M., & Verbeke, A. (2003). Extending the theory of the multinational enterprise: Internalization and strategic management perspectives. *Journal of International Business Studies*, 34(2), 125–137.

130. Sari, D., Hermawan, A., & Fitriana, U. (2021). Transfer pricing and tax avoidance: Empirical evidence from Indonesian companies. *International Journal of Economics, Business and Accounting Research*, 5(3), 805-820.
131. Screpante, M. S. (2019). Rethinking the arm's length principle and its impact on the IP licence model after OECD/G20 BEPS Actions 8-10: Nothing changed but the change? *World Tax Journal*, 11(3), 424–480
132. Seetharaman, A., Patwa, N., & Niranjana, I. (2016). A critical appraisal of transfer pricing by multinational corporations. *Journal of Distribution Science*, 14(11), 49–60.
133. Septiyani, R. P. P., Ramadhanti, W., & Sudibyo, Y. A. (2018). Some factors that affect transfer pricing decision. *Soedirman Accounting Review*, 3(1), 21–38.
134. Shapiro, D. M., & Globerman, S. (2005). The International Activities and Impacts of State-Owned Enterprises. In *Multinational Enterprises and Host Economies* (pp. 105–126). Edward Elgar Publishing.
135. Smith, M. (2012). Tax and transfer pricing aspects of intangible assets. *International Transfer Pricing Journal*, 19(6), 423–431.
136. Sundari, B.S., & Susanti, Y. (2016). Transfer Pricing practices: Empirical Evidence from Manufacturing Companies in Indonesia.
137. Supriyati, Murdiawati, D., & Prananjaya, K. P. (2021). Determinants of transfer pricing decision at manufacturing companies of Indonesia. *International Journal of Research in Business and Social Science*, 10(3), 289-302.
138. Susanti, S., & Firmansyah, A. (2018). Transfer pricing practices and managerial bonuses: Evidence from Indonesian manufacturing companies. *Asian Journal of Accounting Research*, 3(2), 123–132.
139. Susanti, T. E., & Firmansyah, M. (2018). Determinants of transfer pricing decisions in Indonesia manufacturing companies. *Jurnal Akuntansi & Auditing Indonesia*, 22(2), 81–93.
140. Susnea Florentina, Saulescu Cristina (2014), *Prețurile de transfer – instrument al planificării fiscale*, București
141. Swenson, D. L. (2001). Tax reforms and evidence of transfer pricing. *National Tax Journal*, 54(1), 7–25
142. Tambunan, M. C. B., Rahman, A. F., & Purwanto, A. (2017). Related Party Transactions and Firm Value in the Business Groups in the Indonesia Stock Exchange. *Jurnal Akuntansi dan Keuangan*, 19(1), 1–12.
143. Taylor, G., Richardson, G., & Lanis, R. (2015). Multinationality, tax havens, intangible assets, and transfer pricing aggressiveness: an empirical analysis. *Journal of International Accounting Research*, 14(1), 25-57.
144. Tiwa, E. M., Saerang, D. P. E., & Tirayoh, V. A. (2017). The effect of tax and foreign ownership on transfer pricing in manufacturing companies listed on the Indonesia Stock Exchange. *Journal of Accounting Research Going Concern*, 12(3), 2670–2680.

145. Tørsløv, T. R., Wier, L. S., & Zucman, G. (2018). The missing profits of nations. National Bureau of Economic Research Working Paper Series, 24701.
146. Tranfield, D., Denyer, D., & Smart, P. (2003). Towards a methodology for developing evidence-informed management knowledge by means of systematic review. *British Journal of Management*, 14(3), 207–222.
147. Unger, B. (2013). Can money laundering decrease? *Public Finance Review*, 41(5), 658–676.
148. Van Eck, N. J., Waltman, L., Dekker, R., & Van den Berg, J. (2010). A comparison of two techniques for bibliometric mapping: Multidimensional scaling and VOS. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 61(12), 2405–2416.
149. Vaz da Fonseca, P., Savelli, A. D., & Nascimento Jucá, M. (2020). A Systematic Review of the Influence of Taxation on Corporate Capital Structure. *International Journal of Economics & Business Administration*, 8(2), 155–178
150. Waltman, L., & Van Eck, N. J. (2012). A new methodology for constructing a publication-level classification system of science. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 63(12), 2378–2392.
151. Wang, H.-D., Cho, C.-C., & Lin, C.-J. (2019). Related party transactions and firm performance: The role of corporate governance. *Journal of Business Research*, 101, 411–425.
152. Wang, L., Ficici, A., & Fan, B. (2019). Processes of knowledge transfer in multinational enterprises: Intra-firm and inter-firm perspectives. *EconSciences*
153. Wang, Y., & Zhang, L. (2018). China's tax reform and its impact on international transfer pricing. *China Economic Review*, 49, 115–130.
154. Waworuntu, S. R., & Hadisaputra, R. (2016). Determinants of Transfer Pricing Aggressiveness in Indonesia." *Pertanika Journal of Social Sciences & Humanities*, 24(S), 95-110.
155. Weichenrieder, A. J. (2009). Profit shifting in the EU: Evidence from Germany. *International Tax and Public Finance*, 16, 281–297.
156. Wittendorff, J. (2010). *Transfer Pricing and the Arm's Length Principle in International Tax Law*. Kluwer Law International.
157. Wijaya, F. V., & Widianingsih, L. P. (2020). The impact of tax, exchange rate, tunneling incentive and firm size on transfer pricing (Empirical study of manufacturing companies listed on the Indonesian Stock Exchange for years 2014–2018). *Journal of Accounting, Entrepreneurship and Financial Technology*, 1(2), 42–56.
158. Ylönen, M., & Teivainen, T. (2018). Politics of intra-firm trade: Corporate price planning and the double role of the arm's length principle. *New Political Economy*, 23(4), 441–457
159. Yulia, A., Hayati, N., & Daud, R. M. (2019). The influence of tax, foreign ownership and company size on the application of transfer pricing in manufacturing companies listed on IDX during 2013-2017. *International Journal of Economics and Financial Issues*, 9(3), 175–181.

160. Xie, B., Davidson, W. N., & DaDalt, P. J. (2003). Earnings management and corporate governance: The role of the board and the audit committee. *Journal of Corporate Finance*, 9(3), 295–316.

Alte surse:

161. Codul de conduită privind documentația PT. (2006). *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, seria C, nr. 176/1, 28 iulie 2006.
162. Codul fiscal al României, actualizat la 2023. București: Monitorul Oficial.
163. Comisia Europeană. (2023). Proiect de Directivă privind stabilirea unor reguli comune pentru prețurile de transfer la nivelul Uniunii Europene.
164. Council of the European Union. (2016). Directive (EU) 2016/881 of 25 May 2016 amending Directive 2011/16/EU as regards mandatory automatic exchange of information in the field of taxation. *Official Journal of the European Union*, L 146, 8–14.
165. Deloitte. (2017). BEPS and Beyond: Navigating the New Tax Environment.
166. EY. (2021). Global transfer pricing survey: Addressing the challenges of a rapidly changing environment. Retrieved from Ernst & Young. (2021). *Worldwide Transfer Pricing Reference Guide*. EY.
167. Eccles, Robert G. *The Transfer Pricing Problem: A Theory for Practice*. New York: Lexington Books, 1985.
168. International Accounting Standards Board (IASB). (2022). IAS 24 - Related Party Disclosures. În *International Financial Reporting Standards (IFRS) Standards 2022*. London: IFRS Foundation.
169. OECD 2013/2015/2017/2022. *OECD transfer pricing guidelines for multinational enterprises and tax administrations 2022*. Paris: OECD Publishing.
170. Ondreiov, A. L. (2008). Dosarul prețurilor de transfer [Transfer price procedure]. *Studia Universitatis Vasile Goldiș, Arad - Seria Științe Economice*, 18(3), 626–631. Editura Universității Vasile Goldiș.
171. Ordinul nr. 442/2016 privind cuantumul tranzacțiilor, termenele pentru întocmire, conținutul și condițiile de solicitare a dosarului prețurilor de transfer și procedura de ajustare/estimare a prețurilor de transfer, publicat în M.Of. nr. 74 din 2 februarie 2016, cu modificările și completările ulterioare.
172. Ordinul 3735/2015 - Ordinul nr. 3735/2015 pentru aprobarea procedurii privind emiterea și modificarea acordului de preț în avans, precum și conținutul cererii de emitere și modificare a acordului de preț în avans
173. Ordinul 442/2016 - Ordinul 442/2016 privind cuantumul tranzacțiilor, termenele pentru întocmire, conținutul și condițiile de solicitare a dosarului prețurilor de transfer și procedura de ajustare/estimare a prețurilor de transfer
174. Ordinul 222/2008 - Ordinul 222/2008 privind conținutul dosarului prețurilor de transfer
175. Ordonanța de urgență Nr. 42/2017 din 9 iunie 2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală.

176. Organisation for Economic Co-operation and Development. (2013). Addressing Base Erosion and Profit Shifting. OECD Publishing.
177. Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE). (2022). Transfer pricing guidelines for multinational enterprises and tax administrations. Paris: OECD Publishing.